

Helsingin frisbeegolflinjaus

Helsinki

Helsingin frisbeegolflinjaus

1. Linjauksen nimi

Helsingin frisbeegolflinjaus

2. Valmisteleva taho

Kaupunkiympäristön toimiala, Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu

3. Hyväksyjätaho ja päivämäärä

Kaupunkiympäristölautakunta, 13.12.2022, Kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunta 17.12.2023

4. Linjauksen johdanto

Palvelulinjaukset ovat kaupunkiympäristön toimialalla yhteisesti sovittuja yleisten alueiden palvelujen järjestämisen ja laatutason määrittelyjä. Tavoitteena on selkeä ja yksinkertainen määrittely ja sovittu toimintatapa. Linjaukset on tarkoitettu työn tueksi kaupungin käyttöön, konsulteille ja muille suunnittelijoille, päättäjille sekä kuntalaisille. Linjauksessa määritellään kaupungin tarjoaman palvelun laatutaso eikä se sisällä suunnitteluohjeita. Palvelulinjauksen lähtökohtana on frisbeegolfpalvelun tasapuolisuus huomioiden muun muassa asiantuntija-arviot, asukastoiveet ja valtuustoaloitteet.

Helsingin frisbeegolfalueita koskeva palvelulinjaus on valmisteltu Helsingin kaupunkiympäristön ja kulttuuri- ja vapaa ajan toimialan yhteisessä työryhmässä ja perustuu Frisbeegolfohjelmaan (Kaupunkiympäristön julkaisu 2022:33). Helsingin frisbeegolfolosuhteiden kehittämistä ohjaa frisbeegolfohjelma, joka päivitetään 10 vuoden välein. Frisbeegolflinjausten ja frisbeegolfohjelman toteutumista arvioidaan ohjelmakauden puolivälissä. Samalla lautakunta edellyttää, että seurataan missä määrin sekä tytöt että pojat harrastavat lajia ja edistetään tasapuolista sukupuolijakaumaa ja etenkin tyttöjen osallistumista lajin pariin. Arvio tuodaan lautakunnalle tiedoksi.

Helsingin frisbeegolfohjelma perustuu frisbeegolfin palveluverkostotarkasteluun, jonka tavoitteena on frisbeegolfpalvelun tasapuolisuus koko kaupungissa. Frisbeegolfohjelman toteuttamista ohjaa tavoitteellinen toteuttamisohjelma, jossa esitetään alustava suunnitelma uusien kohteiden toteuttamisesta sekä olemassa olevien kohteiden kunnossapitotöistä sekä tarpeista. Frisbeegolfalueiden palveluverkosto on jo melko kattava, joten Frisbeegolfohjelman 2022–2032 tavoitteena on parantaa nykyisten kohteiden kuntotasoa ja turvallisuutta. Lisäksi ohjelmakauden

aikana on tavoitteena perustaa yksi uusi 18-väyläinen frisbeegolfrata Pohjoiseen suurpiiriin, muutama pienempi harjoituspaikka sekä tarkastella uuden frisbeegolfradan mahdollista sijaintia kaakkoisessa suurpiirissä.

Frisbeegolfratojen käyttäjämäärien voimakkaan kasvun ja ohjelma-aikana tapahtuvista kunnostustöistä johtuvien ratojen sulkemisten vuoksi uusien frisbeegolfratojen tarve on Helsingissä tulevana vuosina hyvin suuri. Päättyessään ohjelmasta 13.12.2022 kaupunkiympäristölautakunta päätti, että ohjelmakauden aikana selvitetään laajemmin Helsingistä paikkoja uusille radoille ja otetaan tavoitteeksi jo ohjelmassa mainittujen hankkeiden lisäksi yksi täysimittainen rata sekä muutama lyhyempi harrastajarata. Kaakkois-Helsinkiin kaavaillun radan osalta selvitetään myös täysimittaisen radan toteuttaminen.

5. Palvelukuvaus

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimiala ja kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala tuottaa ja kunnossapitää hallinnassaan olevilla alueilla yleisessä käytössä olevia frisbeegolfratoja ja harjoituspaikkoja. Helsingin kaupunki tekee yhteistyötä lajin harrastajien ja lajiyhdistysten kanssa ja tekee näiden kanssa sopimuksia frisbeegolfalueiden perustamisesta, käytöstä ja kunnossapidosta.

Helsingin kaupunki ei ole velvollinen järjestämään frisbeegolfpalvelua. Palvelu on kuitenkin tarpeellinen, sillä se edistää eri-ikäisten ja -kuntoisten kaupunkilaisten liikunta- ja ulkoilumahdollisuuksia. Laji on vakiintunut ja suosittu liikuntamuoto, jota saatetaan harrastaa suorituspaikkojen puuttuessa spontaanisti mitä erilaisimmissa ympäristöissä. Helsingissä frisbeegolfia harrastetaan myös talvella.

Frisbeegolftoiminta on kannatettavaa virkistystoimintaa, mutta viheralueiden käytön ja kulumisen sekä palvelun turvallisuuden kannalta frisbeegolfpaikkoja tulee suunnitella, toteuttaa ja kunnossapitää huolellisesti ja harkitusti. Uusia ratoja suunniteltaessa ja olemassa olevien kunnostamisessa on syytä huomioida mm. alueen muut käyttäjät ja virkistyskäyttö, mahdolliset vaaratilanteet, ympäristön kulumisen sekä harrastuspaikkojen saavutettavuus. Frisbeegolfratojen suunnittelun haasteena on myös mm. ratojen suuri koko, jolle on usein haasteellista löytää tilaa Helsingin viheralueilta. Lisäksi tiivistyvän ja kasvavan kaupungin myötä yleinen virkistyskäyttöpaineen kasvu lisää esimerkiksi frisbeegolfradoilla tapahtuvien vaaratilanteiden määrää sekä lisää viheralueiden kulumista.

Helsingin frisbeegolfohjelmassa (Kaupunkiympäristön julkaisuja 2022:33) on määritelty frisbeegolfalueiden palveluverkosto ja sen kehittämistarpeet. Frisbeegolfohjelmassa esitettyjen kohteiden lisäksi Helsingin kaupunki voi perustaa harkintansa mukaan pienehköjä harjoituspaikkoja hallinnassaan oleville alueille. Helsingin kaupungin osallistuvan budjetoinnin kautta voidaan tulevaisuudesta ehdottaa ainoastaan pienehköjä frisbeegolfin harjoituspaikkoja, olemassa olevien ratojen peruskorjaustarpeita tai palveluverkostosuunnitelmassa esitettyjä uusia frisbeegolfratoja.

Helsingin kaupunki voi joutua poistamaan olemassa olevia frisbeegolfalueita mm. maankäytön muutoksista johtuen. Poistamisen täytyy olla perusteltua, ja samalla selvitetään korvaavan frisbeegolfalueen tarve ja perustamismahdollisuudet.

6. Helsingin kaupungin tuottamat ratatyypit

Helsingin kaupungin rakentamat ja kunnossapitämät frisbeegolfradat luokitellaan kolmeen palveluluokkaan radan koon, vaikeusasteen, heittoväylien lukumäärän ja saavutettavuuden perusteella. Täysimittaiset frisbeegolfratojen ovat vaativan tason harrastuskriteerit täyttäviä, tavoitteeltaan 18-väyläisiä ratoja. Harrastusradat ovat 9–X väylän kokonaisuuksia ja voivat soveltua niin aloitteleville, että pidempään lajia harrastaneille pelaajille. Harjoituspaikat ovat pienempiä, 1–8 maalikorin harjoittelupaikkoja.

Kaikilla ratatyypeillä ja harjoituspaikoilla korit ja heittoväylät on sijoitettava niin, ettei harjoittelusta koidu häiriötä muulle maankäytölle ja alueen virkistyskäytölle.

A. Täyspitkät frisbeegolfradat

Vaativan tason täyspitkien väylien tavoitemäärä on 18. Väyliä voi olosuhteista riippuen olla myös vähemmän tai enemmän. Ratakokonaisuuden tulee olla pelin kannalta haasteellinen ja soveltua kilpailutoimintaan. Ratakokonaisuus ja erityisesti heittoväylät sijoitetaan niin, ettei harjoittelusta koidu häiriötä muulle maankäytölle ja alueen virkistyskäytölle. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon radan kulumisen etenkin heittopaikojen ja maalikorien läheisyydessä sekä väylien kulkemisreiteillä.

Normaali varustus:

- Väylien aloitusheittopaikat (torauspaikat), perustetaan kestäviksi ja helppohoitoisiksi
- Korit, joiden alustat perustetaan kulutusta kestäviksi ja helppohoitoisiksi
- Opastaulu, jossa on ratakartta ja pelisäännöt
- Väyläkohtaiset opasteet
- Riittävästi roskasäiliöitä, mielellään syvässäiliöitä
- Talkoolaisten tukikohta, vähintään siivousvälinevarasto ja löytökiekkolaatikko (lukittava varustelaatikko)
- Ei erityistä valaistustarvetta

Alueen kunnossapito:

- Hoitoluokan mukainen alueen kunnossapito
- Varusteiden kunnossapito
- Lisääntynyt puhtaanapito

B. Harrastajien frisbeegolfradat

Harrastajien frisbeegolfradoilla on 9 – X heittoväylää. Ratakokonaisuus ja erityisesti heittoväylät sijoitetaan niin, ettei harjoittelusta koidu häiriötä muulle maankäytölle. Harrastajaradat voivat soveltua niin aloitteleville, että pidempään lajia harrastaneille pelaajille.

Normaali varustus:

- Väylien aloitusheittopaikat (torauspaikat), perustetaan kulutusta kestäviksi ja helppohoitoisiksi
- Korit, joiden alustat perustetaan kulutusta kestäviksi ja helppohoitoisiksi
- Opastaulu, jossa on ratakartta
- Väyläkohtaiset opasteet
- Riittävästi roskasäiliöitä
- Ei erityistä valaistustarvetta

Alueen kunnossapito:

- Hoitoluokan mukainen alueen kunnossapito
- Varusteiden kunnossapito
- Lisääntynyt puhtaanapito

C. Frisbeegolfin harjoituspaikat

Harjoituspaikoilla on 1–8 maalikoria. Korit ja mahdolliset väylät on sijoitettava niin, ettei harjoittelusta koidu häiriötä muulle maankäytölle.

Normaali varustus:

- Mahdollisten väylien aloitusheittopaikat (tiaspaikat), perustetaan kulutusta kestäviksi ja helpoiksi
- Korit
- Riittävästi roskasäiliöitä
- Ei erityistä valaistustarvetta

Alueen kunnossapito:

- Hoitoluokan mukainen alueen kunnossapito
- Varusteiden kunnossapito
- Mahdollisesti lisääntynyt siivoustarve

Frisbeegolfalueiden varusteet ja kalusteet

Uusia frisbeevalueita perustettaessa ja vanhoja alueita peruskorjattaessa käytetään laadukasta varustemallistoa. Frisbeegolfalueiden opasteet tulee toteuttaa kaupungin Puistotaulujen ohjeistuksen (Puistotaulujen ohjeistus 7.3.2022) mukaisesti.

Alueen muut kalusteet toteutetaan Helsingin kaupunkikalusteohjeen mukaisesti.

Frisbeegolfalueille ei pääsääntöisesti järjestetä erityistä lisävalaistusta.

7. Liittymät muihin toimijoihin

Helsingin frisbeegolfradat sijaitsevat pääosin katu- ja puistoalueilla, joiden hallinnasta ja kunnossapidosta vastaa pääosin kaupunkiympäristön toimiala. Frisbeegolfratoja suunnitellaan, rakennetaan ja kunnossapidetään yhteistyössä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan kanssa. Helsingin kaupunki tekee myös kirjallisia ratakohtaisia sopimuksia yksityisten tahojen kanssa. Frisbeegolf on osa omaehtoisen liikunnan palveluita, jota voidaan tuottaa vuokraamalla tiloja ja maa-alueita frisbeegolfpalveluita tuottaville yrityksille ja yhteisöille.

Yleisiä alueita ja frisbeegolfpalveluiden tarjoajia ohjaa kuluttajaturvallisuuslaki (920/2011), jonka mukaan vastuu palvelun turvallisuudesta kuuluu palveluntarjoajalle. Vastuunjako koskevilla kysymyksissä on tärkeää määritellä kuluttajaturvallisuuslain tarkoittama palveluntarjoaja.

Frisbeegolfalueiden suunnittelussa kuullaan kokeneita lajin harrastajia ja lajiliittojen edustajia (esim. Talin tallaajat ry). Radoilla mahdollisesti esiintyviä ongelmia ratkotaan yhdistysten kanssa. Varsinaisille kilpailutapahtumille tulee hakea tapahtumaluvat samaan tapaan kuin Talin frisbeegolfradalla on ollut käytäntönä.

Yhteistyö ja sopimukset lajin harrastajien kanssa

Helsingin kaupunki on tehnyt ja tekee frisbeegolfradoista ratakohtaisia kirjallisia sopimuksia frisbeegolfpalveluita tuottavien yritysten ja yhdistysten kanssa. Kirjallisissa sopimuksissa tulee määritellä selkeästi frisbeegolfratojen rakenteiden ja radan kunnossapidon vastuukysymykset, esimerkiksi vastuunjakotaulukon avulla.

Esimerkkejä sovittavista asioista:

- Korien ja muiden kalusteiden ja rakenteiden omistus
- Korien ja muiden kalusteiden ja rakenteiden kuten heittopaikkojen ja suojausrakenteiden kunnossapito ja roska huolto
- Radan suunnittelu ja korien sijoittelu
- Opasteet
- Ympäristön kunnossapidon vastuutaho (esim. nurmikon leikkuu, heinikon niitto, vaurioituneiden tai muiden radan käytön kannalta tarpeellisten puiden poisto)
- Reittien ja maapohjan kunnossapito (esim. hakkeen tai kivituhkan lisääminen)
- Miten toimitaan, jos esim. yhdistyksen toiminta loppuu tai toiminta muuten hiipuu?

Osa frisbeegolfradoista sijaitsee usean toimialan hallinnoimilla alueilla. Tällaisilla frisbeegolfalueilla tehdään yhteistyötä erillisten tapauskohtaisten sopimusten mukaisesti. Vastuiden selkeä sopiminen on yhtä tärkeää kaupungin sisällä kuin kaupungin ulkopuolistenkin toimijoiden kanssa. Näissä tapauksissa tulee laatia kirjallinen sopimus esimerkiksi kunnossapidon vastuiden selkeyttämiseksi.

1. Linjauksen voimassaolo

Frisbeegolflinjaus on voimassa toistaiseksi ja päivitetään tarvittaessa. Verkostosuunnitelma ja linjaus tuodaan tarvittaessa lautakunnan käsittelyyn, jos linjausta muutetaan.

Helsinki

**Helsingin kaupunki
Kaupunkiympäristön
toimiala**

Työpajankatu 8
00099 Helsinki
PL 58203

www.hel.fi